

Verpleeghuis- woon- en thuiszorg

Veilig werken in de fysiotherapie en de ergotherapie

Werkgroep Infectie Preventie
Vastgesteld: maart 2004
Revisie: maart 2009

Aan de samenstelling van deze richtlijn werd, behalve door leden en medewerkers van de WIP, bijgedragen door: de heer prof. dr. H.J.M. Cools, De Bieslandhof, Delft; mevrouw E. Dekker, St.Lucas Andreas Ziekenhuis, Amsterdam en mevrouw G.V.M. Koopmans-Zwanenburg, Ziekenhuis Leyenburg, Den Haag.

Dit document mag vrijelijk worden vermenigvuldigd en verspreid mits de Werkgroep Infectie Preventie (WIP) als bron wordt vermeld.

Controleer altijd of dit de meest recente versie van de richtlijn is (zie www.wip.nl). De WIP acht zich na het verschijnen van een update niet meer verantwoordelijk voor gedateerde versies van de richtlijn.

Opmerkingen over deze richtlijn ontvangen wij graag via stwip@wip.nl.

DISCLAIMER

De geplande revisiedatum van deze richtlijn is verlopen. Dit kan betekenen dat de richtlijn (op onderdelen) niet meer up-to-date is. De gebruiker dient daarom zelf na te gaan of deze richtlijn nog up-to-date is.

Werkgroep Infectie Preventie
p/a Leids Universitair Medisch Centrum
Kamer C7-P-131
Postbus 9600
2300 RC Leiden
T 071 52 66 756
E stwip@wip.nl
I www.wip.nl

Inhoudsopgave

1	Algemene voorzorgsmaatregelen	4
2	Bewegingstherapie	4
3	Ademtherapie	4
3.1	Behandelbank	4
4	Fysische therapie	5
4.1	Elektrotherapie	5
4.2	Ultrageluid-therapie.....	5
4.3	Lokale warmte/koude-applicatie, Packheater.....	5
4.4	IJsmachine	5
4.5	Paraffinebaden.....	5
4.6	Ultraviolet-therapie.....	6
4.7	Massage	6
Bijlage A.	Literatuur	7

1 Algemene voorzorgsmaatregelen

- ☞ De basis voor infectiepreventie bij de uitvoering van de in deze richtlijn beschreven handelingen is altijd gelegen in naleving van de algemene voorzorgsmaatregelen, zoals door de Werkgroep Infectiepreventie beschreven in de richtlijnen Persoonlijke hygiëne medewerkers, Infecties medewerkers, Handhygiëne, Persoonlijke beschermingsmiddelen en Accidenteel bloedcontact.
- ☞ Bij de behandeling van cliënten met MRSA in verpleeghuis en woonzorgcentrum zijn speciale maatregelen geïndiceerd, welke zijn omschreven in de gelijknamige richtlijn.

2 Bewegingstherapie

- ☞ Fietsergometers, roeiapparatuur, gewichtloosheidssimulators en dergelijke dienen minstens éénmaal per maand, of bij zichtbare verontreiniging, te worden gereinigd, evenals balken, knotsen, stokken, halters en oefenmatten.
- ☞ Leer wordt bij voorkeur niet gebruikt, omdat het moeilijk is leer goed te reinigen.
- ☞ De buitenkant van de zandzakken moet minstens éénmaal per maand worden gereinigd.
- ☞ Oefenmatten worden zodanig gemerkt dat steeds dezelfde zijde van de mat het vloeroppervlak raakt.
- ☞ De oefenmat wordt per cliënt bedekt, bijvoorbeeld met een laken of een disposable beschermlaag.
- ☞ Bij het opbergen dienen de matten met de schone zijden tegen elkaar te worden gehangen.

3 Ademtherapie

- ☞ Hulpmaterialen ten behoeve van ademtherapie worden per cliënt gebruikt.
Indien dit niet mogelijk is, worden ze na elke cliënt gereinigd en vervolgens gedesinfecteerd met alcohol 70% [1].

Het mondstuk is bij voorkeur disposable. Wanneer het niet disposable is, wordt het na elke cliënt gereinigd en thermisch gedesinfecteerd, of gereinigd en gedesinfecteerd met alcohol 70%.

3.1 Behandelbank

- ☞ De behandelbank dient voor iedere cliënt met een disposable beschermlaag te worden afgedekt.
- ☞ Zichtbare verontreinigingen van de behandelbank, door bloed of andere lichaamsvochten, worden onmiddellijk verwijderd, waarna de verontreinigde plek wordt gedesinfecteerd met alcohol 70% of chloor 1000 ppm.

4 Fysische therapie

4.1 Elektrotherapie

- ☞ De speciale “sponsjes” die tussen de huid en de elektroden worden geplaatst, dienen na elk gebruik in een zeepoplossing te worden gereinigd, gespoeld en vervolgens gedroogd.

De sponsjes moeten worden vervangen zodra het materiaal zijn "sponzende" werking verliest en als ze kapot zijn. Voor een cliënt met een besmettelijke huidaandoening of een niet-intacte huid worden cliëntgebonden sponsjes gebruikt.

4.2 Ultrageluid-therapie

- ☞ De kop van het apparaat moet na gebruik bij de cliënt worden gereinigd en gedesinfecteerd met alcohol 70%.

4.3 Lokale warmte/koude-applicatie, Packheater

- ☞ De watertank moet tweemaal per maand aan het eind van de dag geheel worden geleegd, met een zeepoplossing gereinigd, gespoeld en bij het begin van de volgende dag opnieuw gevuld.
- ☞ De steampacks worden maandelijks met een zeepoplossing en een borstel gereinigd, gespoeld en teruggehangen in de watertank.
- ☞ De steampackhoes van badstof wordt na gebruik bij een cliënt gewassen.

4.4 IJsmachine

Als alternatief voor ijsblokjes uit de ijsmachine kan gebruik worden gemaakt van z.g. kant-en-klare coldpacks.

- ☞ Ijsblokjes mogen niet voor consumptie worden gebruikt.
- ☞ IJsmachines dienen, in verband met de grote hoeveelheden micro-organismen die deze kunnen bevatten, wekelijks te worden gereinigd volgens instructies van de fabrikant.
- ☞ Ijsblokjes worden niet met de handen, maar met een schep uit de ijsmachine gehaald.
Deze schep dient niet te worden bewaard in de voorraad ijs, maar droog in een aparte houder of kan.
- ☞ Overgebleven ijsblokjes mogen niet in de ijsmachine worden terug gedaan, maar dienen te worden weggegooid.

4.5 Paraffinebaden

- ☞ Na gebruik wordt de paraffine teruggestort in het paraffinebad. De temperatuur moet eenmaal per week worden opgevoerd tot tenminste 80°C. Deze temperatuur dient gedurende vijf minuten te worden aangehouden. Daarna de inhoud af laten koelen tot de gewenste temperatuur.

4.6 Ultraviolet-therapie

- ☞ Indien gebruik wordt gemaakt van de zo geheten U.V.-contactlamp op een defecte huid, moet de lamp na gebruik worden gereinigd en vervolgens gedesinfecteerd met alcohol 70% (wanneer de lamp is afgekoeld).

4.7 Massage

- ☞ Massage-olie wordt op gewassen handen uitgegoten.

Ter voorkoming van introductie van micro-organismen in de vloeistof mag hierbij geen contact ontstaan met de hals van de fles. Navullen van lege flessen is niet toegestaan.

Bijlage A.   Literatuur

1.   W.I.P., *Inhalatietherapie*. Richtlijn, 1996. **26A**.